

2019-01-22

Eva Bengtsson, beredskapssamordnare
och uppdragsledare civilt försvar
Region Östergötland

Caroline Cherfan, beredskapschef
Region Jönköping

Helena Berglund, beredskapsplanerare
Region Kalmar

Till
Regionsjukvårdsledningen
Sydöstra sjukvårdsregionen

Civilt försvar i samverkan inom SÖSR

Innehåll/Bakgrund

I den försvarspolitiska inriktningspropositionen för perioden 2016-2020 beskrivs att Sverige på grund av det förändrade säkerhetsläget i omvärlden har behov av att återuppta planering av totalförsvaret. Detta beslut är fastställt av regeringen och innebär att även regioner skulle påbörja planering för civilt försvar, det vill säga sin del av totalförsvaret.

Överenskommelser har tecknats, som delvis reglerar vad regioner ska åstadkomma de närmaste åren kopplat till planering av civilt försvar. Prioriterade uppgifter för perioden är:

- kompetenshöjning gällande totalförsvaret
- säkerhetsskydd
- krigsorganisation och krigsplacering av personal

Relaterade länkar.

Försvarspolitisk inriktning – Sveriges försvar 2016-2020

<https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/proposition/2015/04/prop.-201415109/>

Överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting om barnhälsovård m m (2017-12-15)

<https://skl.se/download/18.54afeeef160d56f5ddb4ac33/1515682730156/22%20-17-05957-Meddelande-fr-styr-OK-Barnhalsovard-WEBB.pdf>

Överenskommelse om landstingens arbete med krisberedskap och civilt försvar 2018-2020

<https://skl.se/download/18.634b4f8e16408d18ef760cd8/1529480149064/2018-06-19%20%C3%96verenskommelse%20om%20landstingens%20arbete%20med%20krisberedskap%20och%20civilt%20f%C3%B6rsvar.pdf>

Syftet med detta uppdrag är att i samverkan stärka civilt försvar inom SÖSR.

Målet är att kartlägga ett nuläge samt ta fram förslag till åtgärder inom angiven tidplan.

Uppdragstagarna i respektive region har från ett sjukvårdsregionalt perspektiv kartlagt och beskrivit nuvarande samverkan inom området samt presenterat förslag på åtgärder. De föreslagna åtgärderna avser SÖSR i samverkan samt beskriver hur dessa från och med 2019 förväntas möta de nationellt fastställda krav på civilt försvar d.v.s. de nya krav som ställs på hälso- och sjukvårdens beredskap.

Redovisning av kartläggning samt förslag på åtgärder

I tidigare nämnda överenskommelser finns angivet vad regioner ska arbeta med under kommande år. Redovisningen presenteras med stöd av rubriker i nämnda överenskommelser.

Uppdrag enligt överenskommelsen mellan staten och SKL (2017-12-15).

Del av överenskommelsen gällande barnhälsovård m.m.

(text med fet stil hämtad från överenskommelsen)

**- Landsting/regioner ska påbörja arbetet med den återupptagna
civilförsvarsplaneringen inom hälso- och sjukvården vilket bland annat innebär
att delta i den nationella och regionala planeringen av totalförsvaret.**

Nuläge inom SÖSR:

Planeringen av civilt försvar bygger på kris och katastrofmedicinsk beredskap.

Planverk och en särskild sjukvårdsledning vid allvarlig/särskild händelse finns hos samtliga regioner inom SÖSR.

Representanter från samtliga, deltar i nationella möten med Socialstyrelsen (SoS), Sveriges kommuner och Landsting (SKL) samt nätverk inom området civilt försvar. SKL initierade under 2018 ett nationellt projekt gällande planeringen för civilt försvar. Ett syfte var att skapa ett nätverk för regioner inför återuppbyggnaden av civilt försvar. Uppdraget för projektet från SKL var att under hösten 2018 samarbeta gällande de olika frågeställningarna i överenskommelsen mellan SKL och staten. Samtliga regioner deltar i nätverket.

Samtliga deltar i planeringen inför totalförsvärovning 2020 (TFÖ2020).

Samtliga ingår i Militärregion Syd (MR S), och samverkan är etablerad.

Åtgärdsförslag: Fortsatt samarbete och erfarenhetsutbyte vad gäller kris och katastrofmedicinsk beredskap, traumavård och planering för civilt försvar

- **Landsting/regioner ska kartlägga vilka samarbetsytor som krävs inom landstinget för att nå önskad förmågeförhöjning i hela traumavårdskedjan.**

Nuläge inom SÖSR:

I det nationella nätverket i SKL's regi, har deltagarna försökt förstå med vad som egentligen menas med ovanstående punkt i överenskommelsen. För att kunna få till stånd en förmågehöjning enades nätverkets deltagare om att en kartläggning av ett nuläge var nödvändig. Deltagarna har arbetat fram ett dokument utifrån begreppet Surge capacity¹, som underlag till en kartläggning av traumavården.

Projektet Traumasystem SÖSR pågår 2018-2019 .

Åtgärdsförslag: SÖSR representanter i SKL's nätverk använder dokumentet i kartläggningen av traumavården i egen region.

Under hösten 2019 genomför ansvariga för planering av civilt försvar samt representanter för projekt Traumasystem SÖSR en kartläggning av traumaprocessen inom SÖSR gällande enskild patient, allvarlig/särskild händelse samt höjd beredskap och krig.

- **Landsting/regioner ska kartlägga vilka delar av den egna hälso- och sjukvårdsverksamheten som mest berörs av de återupptagna civilförsvarplaneringen, göra bedömningar av i vad mån verksamheterna kan behöva anpassas för att möta de krav som ställs inom ramen för civilförsvaret och identifiera vilka insatser som bedöms vara mest prioriterade.**

Nuläge i SÖSR:

Samtliga regioner i Sverige inväntar någon form av riktlinje för att gemensamt kunna arbeta med frågeställningarna i ovanstående punkt. Socialstyrelsen har utlovat en skrift som handlar om vårdprinciper vid höjd beredskap och krig.

Åtgärdsförslag: Kartläggningen kan starta inom respektive landsting med stöd av Surge capacity, risk- och sårbarhetsarbetet och säkerhetsskyddsanalyser. Resultaten aggregeras sedan för att göra en att bedömning inom SÖSR.

- **Samverka med länsstyrelsen, Försvarsmakten, Socialstyrelsen, kommuner och andra berörda myndigheter i planeringen av totalförsvaret och vid genomförandet av övriga insatser.**

Nuläge i SÖSR:

Samarbete mellan ovanstående aktörer pågår i varje region och informationsutbyte mellan berörda i SÖSR sker kontinuerligt.

Åtgärdsförslag: Fortsatt informationsutbyte och samarbete i frågor där det är möjligt.

¹ <https://mesh.kib.ki.se/term/D055872/surge-capacity>

- **Landstingsgemensamma frågor. Insatsen inriktas på att analysera landstingsgemensamma frågor för gemensamt utnyttjande av resurser med syfte att nationellt öka förmågan, t.ex. upphandlad vård, försörjningsfrågor och bemanningsfrågor.**

Nuläge i SÖSR: I och med detta uppdrag från RSL har kartläggningen har påbörjats.

Föreslagna åtgärder: Fortsatt samarbete.

Uppdrag enligt Överenskommelse om landstingens arbete med krisberedskap och civilt försvar 2018-2020 mellan SKL och Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap (MSB).

(text med fet stil hämtad från överenskommelsen)

- **Nyckelpersoner ska ges kunskap om höjd beredskap och totalförsvar.**
Nuläge inom SÖSR: Aktiviteter pågår inom respektive region.
Åtgärdsförslag: Informationsutbyte om genomförande, eventuellt stödja varandra i kunskapshöjande aktiviteter
- **Landstinget ska ha en säkerhetsskyddschef.**
Nuläge inom SÖSR: Samtliga regioner har en säkerhetsskyddschef.
Åtgärdsförslag: Eventuellt samarbete inom ramen för säkerhetsskyddslagen.
- **Landstinget ska ha rutiner och materiel (säkerhetsskåp m.m.) för att kunna hantera uppgifter som omfattas av sekretess och som rör Sveriges säkerhet utan att de röjs, ändras eller förstörs.**
Nuläge inom SÖSR: Varje region ansvarar för detta arbete.
Åtgärdsförslag: Informationsutbyte av hantering.
- **Etablera en process för säkerhetsskyddsanalys samt analysera prioriterade delar av verksamheten (kopplat till säkerhetsskyddsanalysen).**
Nuläge inom SÖSR: Varje region ansvarar för detta arbete.
Åtgärdsförslag: Informationsutbyte av hantering.
- **Landstinget ska under perioden påbörja en planering för sina uppgifter inom totalförsvaret. Planeringen ska avse den verksamhet som landstinget ska bedriva under höjd beredskap samt dess krigsorganisation och krigsplaceringar.**
Nuläge inom SÖSR: Samtliga inväntar vägledning/direktiv från SKL, MSB och/eller Socialstyrelsen. Diskussioner pågår inom respektive region.
Åtgärdsförslag: Informationsutbyte av hantering och organisation.

- **Utbilda och öva regionstyrelsen i uppgiften att ansvara för ledning vid höjd beredskap.**
Nuläge inom SÖSR: Varje region ansvarar för detta arbete.
Åtgärdsförslag: Informationsutbyte i upplägg.

- **Medverka vid utbildningar och övningar som arrangeras av andra aktörer.**
Nuläge inom SÖSR: Samtliga är aktiva vad gäller utbildning och samverkansövningar.
Åtgärdsförslag: Informationsutbyte i upplägg och aktiviteter.
Planeringen inför TFÖ2020 har påbörjats. Representanter från SÖSR har ansökt om s k 2:4 medel via Socialstyrelsen för att kunna projektanställa en person som ansvarar för planeringen inför TFÖ2020 utifrån ett SÖSR-perspektiv.

- **Medverka vid införande av tilldelat tekniskt system för informationsutbyte.**
Nuläge inom SÖSR: Alla regioner saknar system för krypterad och hemlig information.
Åtgärdsförslag: Samtliga regioner kommer att medverka vid införandet när detta presenteras av MSB, Socialstyrelsen alternativt respektive länsstyrelse.

- **Medverka vid införande av tilldelat tekniskt system för informationsutbyte samt implementera rutiner för rapportering av lägesbilder.**
Nuläge inom SÖSR: Samtliga regioner inväntar information om tekniskt system.
Åtgärdsförslag: Samtliga inom SÖSR kommer att delta.

Förslag på fortsatt arbete inom SÖSR gällande föreslagna åtgärder:

Alla regioner erhåller statlig ersättning för att kunna utföra aktiviteterna enligt överenskommelserna ovan. Uppdragstagarna för denna kartläggning anser att fortsatt samarbete inom SÖSR ska ske och detta inom ramen för den statliga ersättning som varje region erhåller.

Redovisning av fortsatt arbete och resultat 2 gånger/ år i RSL.

Vid denna redovisning är det inte nödvändigt att medlemmarna i RSL är säkerhetsklassade, men detta kan komma att förändras och bör beaktas i RSL.